GAZETA KRAKOWSKA

Nro 102.

Z KRAKOWA dnia 23 GRUDNIA 1829 ROKU we ŚRODĘ.

Z Warszawy d. 16 Grudnia.

Wypis z Protokułu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożey Łaski

MY MIKOŁAY I.

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski

&c. &c. &c.

Zapatrzywszy się na Artykuły 44 i 160 Ustawy Konstytucyyney, iako też na Postanowienia wiekopomney pamięci Dostoynego Brata i Poprzednika Naszego z dnia 1 Grudnia 1815, 16 Grudnia 1816 i 17 Czerwca 1817 r.

Chcąc dać wiernym poddanym Naszym Królestwa Polskiego nowy dowód troskliwości Naszey w wynagrodzeniu zasług i zdolności przyczyniaiących się do dobra publicznego i sławy narodowey;

Zamierzaliśmy zebrać w iedno, rozmaite przepisy i urządzenia tyczące się Orderu Królewskiego S. Stanisława, wydane, tak w chwili iego ustanowienia przez Króla Stanisława Augusta w roku 1765, iako też póżniey, bądź przez Króla Saskiego, Xięcia Warszawskiego, bądź przez Dostoynego Poprzednika Naszego: i do takowych przepisów dodać prerogatywy i przywileie, iakie do tey nagrody przywiązać zarazem uznaliśmy potrzebę, a to w celu utworzenia tym sposobem Statutów rzeczonego Orderu:

W skutek czego i na rapport szczególnego Komitetu, któremu poruczyliśmy tę pracę,

Postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Statuta Orderu Królewskiego S. Stanisława.

Artykuł I. Uroczystość Orderu Królewskiego S. Stanisława, ustanowionego w dniu 7 Maja 1765 roku, obchodzoną będzie i nadal corocznie 8go Maja, iako w dniu poświęconym S. Stanisławowi, Patronowi Korony Polskiey.

Art: 2. Order Królewski S. Stanisława dzielić się będzie, iak dotąd, na cztery Klassy, których ozdoby są:

Ozdoba 1wszey Klassy.

Krzyż stosowny do wzoru tu pod Nrem 1 załączonego, zawieszony na czerwoney wstędze morowey, szerokości 4 1/4 cali, z podwóynym brzegiem białym, na lewy bok z ramienia prawego przepasaney, z gwiazdą podobną do wzoru obok pod Nrem 2 załączonego, na lewey stronie piersi nosić się maiącą.

Ozdobą 2giey Klassy.

Takiż Krzyż zawieszony na podobney wstędze, 3 tylko cale szerokiey, na szyi noszoney, z gwiazdą wyżey wskazaną.

Ozdoba 3ciey Klassy.

Takiż Krzyż zawieszony na podebney wstędze 3 cale szerokiey, noszony na szyi.

Ozdoba 4tey Klassy.

Takiż Krzyż mnieyszy, zawieszony na wstążce 1 i 1/2 cala szerokiey, noszony przy dziurce guzika od sukni.

Art: 3. Orderem Królewskim S. Stanisława mogą bydź ozdobieni wszyscy poddani Nasi Polscy, którzy się iego staną godnemi przez iedną z zasług następuiących; iako to:

1. Znakomite czyny ludzkości;
2. Założenie własnym kosztem Kościołów, Szpitali, Szkół lub Instytutów poświęconych użyteczności publiczney;
3. Założenie znacznych i dla kraiu pożytecznych rękodzielni;
4. Wynalazki niezaprzeczonego użytku dla rolnictwa, handlu, umieiętności, sztuk i rzemiosł;
5. Wypracowanie i głoszenie dzieł za powszechnie użyteczne uznanych;
6. Pełnienie znakomite i z pożytkiem dla kraiu obowiązków bezpłatnych publicznych lub innych;
7. Otrzymanie korzyści, w iakiem bądź zleceniu, oczekiwanie Rządu przewyższaiących;
8. Ulepszenia niezaprzeczone w iąkim bądz Wydziale Administracyi kraiowey, przyięte i z dobrym skutkiem zaprowadzone;
9. Środki śpieszne i skuteczne, któreby wielkim klęskom zapobiegły.

Art: 4. Prócz tego Officerowie wszelkich stopni, iako też Urzędnicy i Officyaliści cywilni i woyskowi w czynney służbie, którzyby mieli przynaymniey lat pietnaście istotney i nieskazitelney służby, znakiem honorowym stwierdzoney, mogą nabydź kwalifikacyi do otrzymania Orderu Królewskiego S. Stanisława, ieśli się szczególniey odznaczaią, bądź w pokoiu, bądź w woynie, ciągłą pilnością, wzorową wiernością, uznanem zamiłowaniem swych obowiązków i wypełnieniem naydokładnieyszem i nayślejszem powinności, iakie na nich też obowiązki wkładaią.

Będą mogły wszelako czynione bydź wyiątki, co do liczby lat wymaganey, dla tych, którzyby przez zdolność niepospolitą z wzorowem poświęceniem się połączoną, stali się Rządowi użytecznemi.

Art: 5. Nakoniec każdy Officer, niemniey każdy Urzędnik i Officyialista cywilny lub woyskowy, ktòryby znak honorowy za 35 lat służby nieskazitelney otrzymał, ziedna sobie tem samem dostateczny tytuł do nabycia prawa do Orderu S. Stanisława 4tey klassy.

Art: 6. Prawa poddanych Naszych, którzy nabędą kwalifikacyi do otrzymania Orderu S. Stanisława, według Artykułów 3, 4 i 5 uznawane będą w sposób następuiący:

a) Kandydatów, którzy wcale nie służą lub wyszli ze służby;

Naczelnicy rozmaitych Wydziałów maiący sposobność uznać prawa poddanych Naszych niebędących w służbie, lub ze służby uwolnionych, wykażą ie, każdy w drodze sobie zakreśloney, w celu, ażeby lista przedstawienia tych osób przesłaną była Naszemu Namiestnikowi wraz z potrzebnemi dowodami i świadectwami.

b) Officerów wszelkich stopni, oraz Urzędników i Officyialistów woyskowych:

Wódz Naczelny poleci ułożyć z swey strony listę przedstawienia Kandydatów należących do woyska;

Co się zaś tycze Urzędników i Officyialistów woyskowych, listy te ułoży Kommissyia Rządowa Woyny, i przedstawi ie drogą zwyczayną.

c) Urzędników i Officyialistów cywilnych.

Ministrowie i Naczelnicy rozmaitych Wydziałów, każdy w zakresie swych działań, ułożą listy przedstawienia Urzędników i Officyialistów cywilnych, i prześlą ie naszemu Namiestnikowi, wraz ze stanem służby tychże, iako też wyszczególnieniem praw i zasług każdego.

Art: 7. Listy Kandydatów ułożone stosownie do Artykułu poprzedzaiącego, będą Nam przedstawiane przez Naszego Namiestnika, iako też przez Naczelnego Wodza, którzy do nich zdanie swe osobiste dołączą.

Art: 8. Na przedstawienie zatem stosownie do Artykułu 7 uczynione, oznaczemy wybór i mianowanie osob, które będą miały bydź ozdobione Orderem Królewskim S. Stanisława. Decyzyią w tey mierze zapadłą Nasz Minister Sekretarz Stanu udzieli Namiestnikowi Naszemu, co do służby cywilney, a Naczelnemu Wodzowi co do woyskowey, i prześle im ozdoby Orderu dla każdego z nowo mianowanych Kawalerów.

Prócz tego powyższy Minister wygotuie patent formalny dla każdego ozdobionego Orderem 1wszey i 2giey klassy, a dla ozdobionych Orderem 3giey i 4tey klassy Wypis z postanowienia Naszego; pisma te opatrzone pieczęcią Stanu, wydawane będą każdemu z nowo ozdobionych.

Art: 9. Zastrzegamy Sobie oraz nadawanie z własney woli orderu Królewskiego S. Stanisława, osobom, które tego za godne uznamy.

Art: 10. Pierwsza klassa Orderu Królewskiego S. Stanisława udzielona nieposiadaiącemu kleynotu szlachectwa, nadaie Mu takowy dla niego i iego potomstwa.

W tym celu Nasz Minister Sekretarz Stanu wyda mu dyploma, które wolne będzie od opłaty ustanowioney Uchwałą z d. 24 Marca 1809 roku.

Prócz tego, ozdoba Orderu S. Stanisława iakiey bądź klassy, nadaie otrzymuiącym ią osobom tytuł Kawalerów Orderu S. Stanisława, i używaną bydź może w herbach i pieczęciach.

Art: 11. Naznaczamy dla Orderu S Stanisława uposażenie 150,000 złotych rocznie które podzielone będzie na Kommandoryie, przywiązane do rozmaitych klas w sposób następuiący:

9 Kommandoryi po 4000 złotych dla 1wszey klassy;

12 Kommandoryi po 2500 2giey klassy;

24 Kommandoryi po 1500 złotych dla 3ciey klassy.

48 Kommandoryi po 1000 złotych dla 4tey klassy.

Zastrzegamy sobie nadto wyznaczenie na później nowych funduszów w tym celu, tak, iżby pomnożyć można i liczbę Kommandoryi, i ilość uposażenia do każdey z nich przywiązanego.

Art: 12. Wskażemy szczególnem postanowieniem tych z pomiędzy Kawalerów, którzy powołani zostaną do pobierania uposażeń do Kommandoryi przywiązanych. Uposażenia te wypłacane będą przez Skarb Królestwa, i żadnym podlegać nie będą mogły aresztom sądowym, lub iakimkolwiek wytrącaniom.

Art: 13. Kawalerowie powołani do Komandoryi 1wszey i 2giey klassy, przybiorą tytuł Kawalerów Kommandorów; powołani zaś do Komandoryi 3ciey i 4tey klassy, mieć będą tytuł Kawalerów pensyonowanych.

Nosić będą iako znak odróżniaiący koronę przydaną do ozdoby orderowey, stosownie do wzoru tu załączonego pod Nro 3.

Art: 14. Jeśliby Kawaler Kommandor, lub Kawaler pensyonowany uznany był za zasługuiącego na klassę wyższą Orderu, takowa udzieloną mu bydź może. Atoli w tym razie, zachowa dochód Kommandoryi, która mu nadaną była, dopóki Kommandoryi wyższey w skutek rozporządzenia Królewskiego nie otrzyma.

W takim przypadku dla odróżnienia go od istotnych Kawalerów Kommandorów i pensyonowanych nowey klassy Orderu do którey należy, liczba umieszczona bezpośrednio pod koroną, oznaczy klassę Kommandoryi, którey pobiera uposażenie, (zobaczyć wzór tu dołączony pod Nrem 4.)

Art: 15. W razie iakichkolwiek wakansów w Komandoryach, oszczędności ztąd wynikaiące, lokowane będą corocznie na procent w Banku Polskim, w celu utworzenia nowego kapitału, ktory przeznaczemy, skoro do wysokości dostateczney doydzie, na stosunkowe utworzenie nowych Kommandoryi w każdey ze czterech klas w Artykule 11 wymienionych.

Art: 16. Każdy Kawaler Orderu Królewskiego S. Stanisława w służbie cywilney lub woyskowey, któryby otrzymał znak honorowy, udowodniaiący 25 lat nieskazitelney służby będzie miał prawo do zmnieyszenia liczby lat wymaganych do emerytury, postanowieniami zd. 12/24 Lutego 1824, 19 Kwietnia (1 Maia) 1825 i 3 25 Czerwca i 1829 roku.

Zmnieyszenie to ustanowia się do lat dwóch dla Kawalerów 1wszey i 2giey klassy, a do roku dla Kawalerów 3ciey i 4 ey klassy; lecz będzie się liczyć tylko za klassę naywyższą, którąby każdy Kawaler był ozdobiony.

Co do Kawalerow, ktorzyby opuścili służbę przed ogłoszeniem ninieyszych Statutów, ci powołanemi nie są do korzystania z rozporządzeń ninieyszego Artykułu.

Art: 17. Każdy Kawaler Orderu S. Stanisława wnosić będzie iak dawniey opłatę stęplową, która pozostaie oznaczoną iak następuie:

od 1ey klassy 500 złotych,
od 2ey klassy 300 złotych,
od 3ey klassy 100 złotych,
od 4-y klasy 50 złotych.

W razie przeyścia z iedney klassy do drugiey, wymaganą tylko będzie różnica pomiędzy opłatą od każdey z nich naznaczoną.

Art: 18 Dla zapewnienia poboru tey opłaty, patenta lub wypisy nominacyi każdego z Kawaleów Polskich wzmiankowane w Artykule ósmym, będą przesyłane wprost przez Naszego Ministra Sekretarza Stanu do Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu, która takowych wydawać interessantom nie będzie mocną, tylko w zamian za erkusz papieru stęplowego ceny wyrównywaiącey przynależney opłacie.

W skutek czego żaden z Kawalerów Polskich nie będzie mógł uwalniać się od wzniesienia opłaty stęplowey, chybaby wyraźnie prze nas od takowey był uwolnionym, o czem naówczas Nasz Minister Sekretarz Stanu Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu zawiadomić winien.

Art: 19. Wszelki wyrok Sądowy, pociągaiący za sobą kary hańbiące, pociąga za sobą zarazem z prawą utratę stopnia Kawalera Orderu S. Stanisława, iakoteż utratę prerogatyw i przywileiów, które do niego są lub ninieyszemi Statutami przywiązane zostaną.

Art: 20. Ninieysze rozporządzenia składaią wyłącznie Statuta Orderu Królewskiego

S. Stanisława; wszelkie zatem poprzednie rozporządzenia względem tegoż samego Orderu, po dziś dzień zapadłe, zostaią uchylone.

Art: 21. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma, wszystkim Ministrom Naszym, w czem do którego należy, polecamy.

Dan w Petersburgu dnia 2/14 Września roku Pańskiego 1829 a Panowania Naszego 4go.

(podpisano) MIKOŁAY.

Minister Sprawiedliwości.

Ig. Sobolewski.

(przez Cesarza i Króla
Minister Sekretar Stanu:
W Zastępstwie
Radca Stanu Nadzwyczayny
(podpisano) *Ig. Turkul.*

Zgodno z Oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu
W Zastępstwie
Radca Stanu Nadzwyczayny
(podpisano) *Ig. Turkul.*

Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Dywizyi:
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z *Wypisem*:
Minister Sprawiedliwości,
Ig. Sobolewski.

Za Sekretarza Jeneralnego,
Szef Biura *Młodzianowski.*

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec Zyta zł: od 7 i 3 gre: grosze. do 10.— Pszenicy od 16 do 21 i pół.— Jęczmienia od 7 do 9. — Owsa od 5 do 5 i pół. — Siana furę iednokonną od 15 do 16; parokonną od 20 do 26. — Słomy furę od 5 do 8.

Z Petersburga d. 20 Listopada D. K.

W laboratoryum tuteyszego górnictwa (jak pisze Gazeta Handlowa) w przeciągu 15 miesięcy wyczyszczono i obrócono na monetę 97 pudów platyny. W tymże czasie otrzymano około dwóch pudów iridium salmiaku. Z pomienioney platyny przerobiono 60 pudów na monetę, 5 zaś pudów na naczynia do oddzielania srebra i złota. Do dalszego przerobienia przywieziono znowu 40 pudów surowey platyny i 17 pudów opiłków kruszcowych, tak, iż robota nieprzerwanie prowadzona będzie. Moneta platynowa coraz więcey używana iest w publiczności.

W Pszczole północney czytamy co następuie: —„ Zniemałem zadziwieniem znawców ieżyka Polskiego, wyszły w ostatnich czasach naylepsze płody Polskiey poezyi w Petersburgu i Moskwie, to iest, niedawno dzieła Pana Mickiewicza, a teraz zbiór pieśni Pana A. Chodźko, między któremi odznaczaią się szczególniey ballady i elegie.„

Jeden z naszych nayulubieńszych pisarzy, Pan Alexander Puszkin, wrócił z Erzerum, gdzie był świadkiem zwycięztw woyska naszego; spodziewamy się, iż tameczny iego pobyt podał mu sposobność zbogacenia naszey literatury nowym płodem iego muzy.

Z Paryża d. 7 Grudnia.

Dnia 4 b. m. Xiążę i Xiężna Orleanu, tudzież Xiążę Chartres odwiedzili Króla. O godzinie 1 z południa poiechał Król z Delfinem na przedmieście du Roule do warsztatów PP. Carlot i Raggi, gdzie odlewane są posągi Ludwika XVI ieden dla Paryża, drugi dla miasta Bordeaux. Towarzyszyli Monarsze Xiążęta Aumont i Mouchy, a Ministrowie spraw wewnętrznych i morski przyięli go przy wysiadaniu z powozu i zaprowadzili do warsztatów. Z warsztatów rzeźbierskich udał się J. K. M. do tryumfalnego łuku na polu Elizeyskiem, rozpoznał dokładnie ten pomnik i obeyrzał także wzory umieścić się

mianych przy niim snycerskich robót Budowniczemu i Vicehrabi Thury, dyrektorowi publicznych budowli w Paryżu, oświadczył Król swoie ukontentowanie.

Uważaią, iż Król prawie tylko z Xciem Polignac i Jeneralnym Intendentem Domu Królewskiego Baronem de la Bouillerie pracuie.

Hr. Raynewal odiechał onegday na swoie poselstwo do Wiednia.

Kontraadmirał Rosamel przysłał Ministrowi morskiemu pod d. 19 Listopapa z przystani Nawaryńskiey rapport o okropnem zdarzeniu, które poprzedzaiącego wieczora około północy przytrafiło się w tamteyszey cytadeli. Piorun zapalił skład prochu, którego wybuchnienie zrządziło ogromne szkody. Przeszło 100 kanonierów i żołnierzy inżenierskich, którzy stali w kabatach, padli ofiarą tego zdarzenia. Dotąd wydobyto 17 zabitych i 78 pokaliczonych. Wstrząśnienie okrętów w przystani tak było wielkie, iż zdawało się iakoby w każdy okręt piorun uderzył. Admirał udał się zaraz na ląd, gdzie wszędzie pod rozwalinami leżały trupy i ięczący kalicy. Niebezpieczeństwo tem było większe, że wybuchnienie kilka tysięcy bomb i granatów wyrzuciło na ląd, a ciemność tak była wielka, iż dla ostrożności rozpalono ogień, który iednak ulewa zaraz zagasiła.

Liniiowy okręt Provence odpłynął dnia 28 Listopada z 58 liniiowym pułkiem z Navaryno do Tulonu. W ostatnim porcie panuie wielka czynność: mówią o uzbroieniu 4ch fregat pierwszego rzędu i kilkunastu innych okrętów. Egipcyianie, których Basza tamteyszy przed 3 laty przysłał do Tulonu, dla nauczenia się budowy okrętów, są odwołanemi i odpłyną na kupieckim okręcie do Alexandryi.

Mówią, iż do związków w różnych mieyscach przeciw nieprawnym podatkom przystąpiło 150 deputowanych.

Między Paryżem i Orleanem założona bydź ma droga z żelaznemi koleiami.

Z Włoch d. 27 Listopada.

Xiążę Łukieski w przeieździe do Wiednia przez Florencyią, udzielił Kr. Pruskiemu Posłowi przy Dworze tamecznym, Baronowi Martens, prywatne posłuchanie, który złożył mu list od swoiego Monarchy, upoważniaiący go razem Posłem przy iego Dworze w Luce. Nazaiutrz znaydował się J. K. Wysokość na obiedzie u Barona Martens.

J. K. Wysokość Xiążę Modeny znaydował się w drodze do Wiednia, ale na wiadomość o zaszłey tam śmierci JO. Xiężney swey matki, Arcyxiężney Maryi Beatryxy, wrócił do Modeny.

Zbudowany w Liwornie dla Vicekróla Egipskiego liniiowy okręt Niezwyciężony na 74 dział, został dnia 15 b. m. w obecności Wielkiego Xięcia i Wielkiey Xiężny wdowy Maryi Ferdynandy z warsztatu spuszczony.

Porucznik fregatowy Mancini, który ten okręt zbudował, otrzymał od W. Xięcia wielki krzyż orderu S. Józefa, a Kommissarz Vicekróla Egipskiego, P. Fernandes, złotą tabakierę z brylantową cyfrą W. Xięcia.

Listy z Korfu pod dniem 8 Listopada donoszą, iż tam oczekiwane iest codziennie przybycie liniiowego okrętu o 120 działach i kilku fregat przeznaczonych do powiększenia Angielskiey siły morskiey na morzu Srodziemnem. W Korfu uważaią, że Angliia siły swoie na tem morzu mimo zawartego pokoiu między Rossyią i Turcyią raczey powiększa niż zmnieysza. Część Austryiackiey eskadry na Archipelagu, składaiąca się z ie-

dney fregaty i kilku pomnieyszych okrętów, powrócić w krótce ma do Tryestu.

Z Madrytu d. 28 Listopada.

Infant Don Francesco de Paula powrócił tu onegday z swoią małżonką.

W okolicy naszego miasta zebrać się ma 30tysięczny korpus woyska, składaiący się po iednym bataliionie z każdego pułku. Korpus ten odbydź ma wielkie obroty podczas obecności tu NN. Królestwa Neapolitańskich.

Nieszczęście Jenerała Eguia tak bardzo przestraszyło naszych urzędników, iż w biórze Jenerała Inspektora Królewskich ochotników używany iest przy otwarciu każdego pisma nóż z długiem 5 stóp trzonkiem. Mówią, iż we wszystkich rządowych biórach będzie takiż nóż zaprowadzony.

Z Lizbony d. 22 Listopada.

Don Miguel pesłał do Madrytu 500,000 franków, gdzie zdaie się wielka potrzeba gotowizny zachodzić.

Na Wyspę Madeirę posłana została nowa osada z nowym Gubernatorem. Zamach otrucia żołnierzy na tey wyspie, który będzie dochodzony, miał do tego środka zpowodować.

Eskadra zamykaiąca Terceirę została przez burzę rozpędzoną, tak, iż iedyna fregata Perola pozostała w wodach tamecznych, i to w oddaleniu o 30 do 40 mil od wyspy.

W przeszłym tygodniu wywieziono ztąd przeszło 100 więźniów stanu na wygnanie na brzeg Afrykański, a Vicehrabia Qualuz odpłynął na wygnanie do Rzymu.

Z Londynu d. 4 Grudnia.

Xżę Kumberlandyi chorował w pałacu swoim w Kent na katar.

Dnia 1 i 2 b m. posłano z Ministeryum pisma do Jenerała Don w Gibraltarze, do P. Adam w Korfu i razem do Admirała Malcolm, do Posła w Florencyi Burhers i Posła w Turynie Forstera.

Dnia 2 Xżę Leopold powrócił z Claremont do miasta.

Posłowie Rossyyski, Austryiacki i Pruski rozmawiali d. 3 w wydziale spraw zagranicznych z Hr. Aberdeen, i pożegnał się z ostatnim odieżdzaiący do Francyi P. Roth, 1wszy sekretarz poselstwa Francuzkiego. Tegoż dnia nadeszły do wydziału osadniczego pisma od Gubernatorów wysp Zachodnio-Iudyyskich.

Gazeta Kuryer donosi, że Margr. Palmella nie był za przybyciem do Dower uważany iako dyplomatyk, i nie iemu, ale Xiężnie Esterhazy, z którą razem z okrętu wysiadłszy, czynione były woyskowe honory, iako zpokrewnioney z Królewską naszą rodziną, iest bowiem siostrą panuiącego Xcia Thurn i Taxis.

Wielu byłych przyiacioł P. O' Connella, a mianowicie PP. Shiel, O' Gorman, Lawles, i t. d. odstąpili od iego zamysłu oddzielenia Parlamentu Irlandskiego od Angielskiego. Ztem wszystkiem wielu innych panów oswiadczyło się za iego planem, i związek iego liczy iuż przeszło 70 podpisów, chociaż przestać chciał na 40.

Niedawno otwerzony został testament zmarłego sławnego Chemika Dawy. Bratu swoiemu odkazał 300 Fs. rocznego dochodu i 2000 Fs. kapitału, iako też swoie chemiczne xiążki i apparaty, narzędzia łowcze, medale i zrobiony z Rumfordskiego daru półmisek srebrny. Poczynił wiele poiedynczych odkazów po 50 i 100 Fs. W dwóch dodatkach obowięzuie swoią małżonkę, aby przy swey śmierci, różne serwisy srebrne, które otrzymał w

podarunku od Cesarza Rossyi, wydziału kopalni węglianey, i t. d. odkazała iego bratu, a w przypadku śmierci iego naystarszemu synowi; w przypadku zaś gdyby ci wcześniey pomarli, serwisy maią bydź stopione, sprzedane i wzięte za nie pieniądze ulokowane na coroczny medal nagrody za naylepsze chemiczne pismo w Anglii, lub w Ameryce napisane. Przychylney swey szafarce odkazał 50 Fs. Brat iego, Doktór Dawy, otrzymał oprócz tego prawo druku i zysk z *Salomon* i (pisma o rybołostwie), a inne swoie pisma wyiąwszy *my vision* (twarz moia) odkazał żonie, ieśli przyiaciele iego uznaią ie wartaiącemi druku i użytecznemi dla publiczności, i dochód z nich ma bydź obrócony na edukacyią iey wychowańca Humphrey. Resztą chiał pogrzebanym bydź tam gdzie umrze.

Gazeta *Times* umiesciła zastanowienia godne zdarzenie: że w Biddenden (w Xięztwie Kentu) w r. 1100 urodziły się dwie razem zrosłe dziewczyny (rękami i plecami) które 34 lat żyły. Gdy iedna umarła, chciano drugą od niey oderznąć, ale żyiąca nie dozwoliła mówiąc: gdyśmy razem przyszły, chcemy także razem odeyść. „ Jakoż w 6 godzin umarła. W testamencie swoim odkazała przełożonemu kościoła w Biddenden na wieczne czasy leżące w tey parafii grunta wynoszące około 40 morgów, które teraz przynoszą czynszu 31 Fs. i 10 szylingów. Corocznie na pamiątke tego natury ziawiska pieką w Biddenden 1000 bułek chleba z wizerunkiem tych dziewcząt, i w pierwsze święto Wielkanocne po nabożeństwie obcym ubogim rozdaią, a dla ubogich parafii około 300 bochenków czterech funtowych z przydaniem syra.

Gazety Charlestońskie, które tu dziś nadeszły, potwierdzaią zupełnie wiadomość o wyprawie Hiszpańskiey do Mexyku. Z Hawanny zaś piszą, że okręt liniiowy Guerrero o 100 działach z 2 przewozowemi popłynąć miał z 1000 ludzi do Tampiko.

Od granic Tureckich d. 30 Listopada.

Gazeta powszechna Niemiecka wyraża co do spraw Greckich: Niektórzy są tego mniemania, że wybór na Króla Grecyi padnie na Xięcia Gustawa Wazę.

Nie obawa przykrych wprawdzie trudów rządowych i wewnętrznych intryg, iak dawniey głoszono, skłoniła Hr. Capodistrias do złożenia urzędu Prezydenta, ale wiadomość, że Wielkie Mocarstwa chcą inaczey rząd Grecki urządzić.

Taż Gazeta donosi, że kilka Greckich kupieckich okrętów z rozwiniętemi banderami około Stambułu na morze Czarne popłynęło.

Gazeta Eginska donosi o licznych składkach na założenie szkół wzaiemnego uczenia w Modon i Arkadyi.

Uwolniona z swoiemi dziećmi Turczynka napisała następuiący list do nadzwyczaynego Kommissarza Hr. Augustyna Capodistrias: "Mci Panie! Z rozkazu szanownego rządu odebrałam obie moie córki Salich i Katusin, ktudzież córkę Suleymana Agi, Sapanoghi Rasseen, zdrowe i nieskażone na honorze. Za to dobrodzieystwo składam szanownemu rządowi szczere moie podziękowanie, i wszędzie, poki żyć będę, opowiadać będę tak wielkie dobrodzieystwo. Teraz upraszam nayuprzeymiey o dozwolenie udania się do Smirny, i piszę się, w przekonaniu, że moiey prośbie stanie się zadosyć, WPana nayuniżeńsza sługa

Zainelagadena Radikalin Filisza. „

DODATEK
DO N^ro 102.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA dnia 23 GRUDNIA 1829 ROKU we ŚRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzień godzina		Barometr z reduk: na 0° R.	Therm: czyli stop. zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Grud:		cali lin:	topnie	stop:			
	god: 7	27 4, 956	— 4. 3	95	Zachodni słaby	Pochmurno	
	12	,, 5, 209	— 1. 0	91	,, ,,	,, ,,	
19.	3	,, 5, 212	— 1. 6	91	,, ,,	,, ,,	
	9	,, 5, 408	— 2. 5	96	Wschodni słaby	,, ,,	
	7	,, 4, 851	— 3. 6	95	Wschodni średni	Pochmurno	
20.	12	,, 4, 498	— 0. 3	91	,, mocny	,, ,,	
	3	,, 4, 338	— 1. 8	94	,, ,,	,, ,,	
	9	,, 3, 781	— 3. 6	96	,, wicher	,, ,,	
	7	,, 2, 740	— 5. 0	96	Wschodni wicher	Pochmurno	Śnieg
21.	12	,, 3, 536	— 1. 3	93	Połud: Ws. słaby	,, ,,	Śnieg
	3	,, 4, 240	— 2. 6	95	,, ,,	,, ,,	
	9	,, 5, 443	— 5. 2	96	,, ,,	,, ,,	

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

— *Z Krakowa.* —

Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie Rządzącym *Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.*

S. p. Pan Jan Strański Jubilowany Konsyliarz przy Ces. Królewsko Austryackim Sądzie Appelacyinym we Lwowie, testamentem swym na dniu 25 Listopada 1824 r. zdziałanym, maiąc summy.

a. Zp. 7408 gr. 10 u PP. Felixa i Elżbiety Radwańskich Małżonków.

b. ZReń. 250 u PP. Franciszka i Barbary Wiśniowskich.

Przy zaczenaiącey się prenumeracie na Gazetę Krakowską od Nowego roku 1830, Redakcyia iey uprasza życzących ią trzymać o wczesne się zgłaszanie.

c. ZReń. 750 u Małżonków Karwackich w Krakowie, z takowych aktywów uczynił Legat w iedney trzeciey części Instytutowi ubogich w Krakowie.

Senat Rządzący uchwałą swą w dniu 24 Listopada r. b. do L. 1477 D. G. S. zapadłą Legat ten w myśl Art: 910 Kodexu Cywilnego zachowuiąc prawa osób trzecich zatwierdziwszy czyn tak pobożny testatora, maiący na celu miłość bliźniego pochwalaiąc przez pisma publiczne ogłosić poleca.

W Krakowie dnia 14 Grudnia 1829 r.

Senator Prezyduiący: *Sobolewski.*
Konwicki, Sekr: Wyd.

Z Wiednia d. 3 Grudnia.

Dnia 30 z. m. umarł tu w kwiecie lat swoich naystarszy syn JO. Kanclerza Domu, Dworu i Stanu J. C. K. Mci, Xżę Wiktor Metternich. Zawczesny zgon tego pełnego nadziei młodzieńca pogrążył w nay większym smutku rodzinę iego i wszystkich, którzy znali szlachetne przymioty umysłu i serca iego.

Wczoray po długiey chorobie zakończył życie w tuteyszey stolicy C. K. rzeczywisty tayny Radca, oraz Radca Stanu i konferencyi, Baron Ignacy Stürmer, Kommandor Węgierskiego orderu S. Szczepana, zaszczycony wielkim i Kommandorskim Krzyżem kilku zagranicznych orderów. Miał lat 78.

Od brzegów Menu d. 7 Grudnia.

Akademiia umieiętności w Minchen odbyła dnia 28 Listopada po nowem swoim urządzeniu pierwsze powszechne posiedzenie. Prezyduiący Radca nadworny Schelling zaproponował, aby J. K. Wysokość Następca tronu, który w tym dniu doszedł doletności ukończywszy lat 18 przyięty był za członka honorowego, co iednomyślnością nastąpiło.

Królewicowie Wirtembergscy Alexander i Fryderyk przybyli dnia 27go Listopada do Minchen. Obeyrzeli wszystkie naukowe i kunsztu osobliwości w tey stolicy, iedli obiad u J. K. M. a w wieczór znaydowali się w teatrze w loży Królewskiey. Dnia 30 odiechali ztamtąd. Przybył także do Minchen Xiążę Łukieski, którego przed kilku dniami poprzedziła iego małżonka.

Mianowanym w cyrkule Reńskim urzędnikom celnym nakazano stawić się nieochybnie dnia 12 Grudnia w Spirze, siedzibie naywyższey Inspekcyi celney, gdzie ziedzie się do 600 tego powołania osób.

Pałac po zmarłey Xiężnie Zofii Albertynie w Sztokolmie, otrzymał teraz nazwisko pałacu Xięcia Karola (naystarszego syna Następcy tronu).

Uczący się w szkole Kadetów w Minchen młodzieńcy Greccy, Karol Suzzo i Alexander Rhizo mianowanemi są podporucznikami w pierwszym Bawarskim artylleryi pułku.

Z Hagi d. 8 Grudnia.

N. Król Jmć mianował Barona Pelichy de Lichtervelde dyrektorem spraw Rzymsko-Katolickiey służby Bożey, który przedmiot będzie od 1 Stycznia r. p. od Ministerstwa spraw wewnętrznych oddzielony. Baron Pelichy pochodzi z znakomitey rodziny w zachodniey Flandryi i dotąd zostawał urzędnikiem przy sądzie w Amsterdamie.

W Namur utworzona została szkoła głucho-niemych.

W ciągu tego tygodnia środkowa sekcya drugiey Izby Stanów jeneralnych zda sprawę o budżecie.

Od granic Włoskich 3 Grudnia.

Gdy J. K. Wysokość Xżę Modeny po śmierci swey matki Arcyxiężney Beatryxy Este odebrał w spadku Xiąstwa Massa i

Carrara, przeto przez własnoręczny bilet pod d. 19 Listopada potwierdził tymczasowo władze tameczne i nakazał w obu kraiach odprawić uroczyste exekwiie za s. p. Wysoką swą matkę.

Ces. Rossyyski Ambassador przy Porcie Ottomańskiey, P. Ribeaupierre, odpłynął d. 28 Listopada na Rossyyskiey fregacie Ludwika z Neapolu do Stambułu.

Na końcu Listopada przybył do Rzymu z Berlina Professor Rauch, który przez zimę bawić będzie we Włoszech.

Dnia 20 Listopada 12 Jezuitów udało się z Modeny do Genui dla udania się ztamtąd do Portugalii.

Listy z Alexandryi na końcu Października pisane, wystawiaią bolesny obraz szkód, które tegoroczni nadzwyczayny wylew Nilu w Egipcie poczynił. Zatopił wiele składów zboża i bawełny, tudzież zniszczył nadzieię przyszłych urodzaiów. Vicekról został przez ten wypadek zpowodowany do zabronienia wywozu zboża. Przy odeyściu powyższych listów Nil nie wrócił ieszcze do swego koryta i nie był spławny, przez co handel Alexandryiski wiele szkodował.

TEATR NARODOWY.

W Sobotę, to iest dnia 26 Grudnia r. b. dane będzie oowe dzieło sceniczne w 3ch porach przez P. Theaulon dla teatru Xiężney Berry napisane, a naśladowane z Francuzkiego przez L. A. Dmuszewskiego D. T. N. Warszawskiego, pod tytułem: *Łukasz z pod Łukowa.* — Pora pierwsza, Komedja: *Dziedzictwo.* — Pora druga, Komedjo-opera: *Herbata tańcuiąca.* — Pora trzecia, Melodrama: *Kradzież.*

W Niedzielę zaś to iest dnia 27 b. m., daną będzie wielka nowa Melodrama w 3ch porach z Francuzkiego PP. Ducange i Dinaux przetłómaczona, pod tytułem: *Trzydzieść lat*, czyli *Życie Szulera.*

UWIADOMIENIE.

Antoni Nejman Dentysta Sankt-Petersburgski, przeniósłszy się z dotychczasowego swojego mieszkania hotelu niegdy Szydłowskiego, na Stradom do domu P. Samelsona pod Ner Iszy przy moście Kazimirskim, ma honor rekomendować się Prześwietney Publiczności:

1) Może w krótkim czasie wyleczyć szkorbut, który zęby i dziąsła psuie, robi zgniliznę i wielki ból, tudzież nieprzyiemny zapach.
2) Może leczyć zepsute zęby i dziąsła, jako to: wypiekać, plombować lub zalewać dziurkowatość, robić one świeżemi i białemi, wypędzaiąc wszelką zgniliznę i nieprzyiemny zapach.
3) Może wyimować rozmaite zbolałe zęby z łatwością.
4) Jeżeli kto chce aby miał zęby wstawione, tedy ręczy iż moc onych jest odpowiednią naturalnym.
5) Może wkrótkim czasie oddalić ból zębów i wszelką boleść, iakaby tylko w ustach znaydować się mogła.

Biednych i ubogich daklaruie leczyć bez naymnieyszej zapłaty.

Dnia 21 i 22 *Grudnia* 1829 *r.*
Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	1.		2.		3.		4.	
Korzec	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
— Pszenicy	14	—	13	15	12	—	11	—
— Żyta	9	15	9	—	8	15	8	—
— Jęczmienia	8	—	7	—	6	15	6	—
— Grochu	11	—	10	—	9	15	—	—
— Owsa	4	15	4	6	4	—	—	—
— Jagieł	21	—	20	—	19	—	18	—
— Rzepaku	24	—	19	—	18	15	18	—

LOTERYIA KRAIOWA.

W 378 Ciągnieniu dnia 23 Grudnia 1829 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

44. 88. 62. 51. 17.

Przyszłe 379 Ciągnienie dnia 30 Grudnia 1829 r. przypada.

DONIESIENIA.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi &c.

Maiąc sobie z strony Konsystorza Jeneralnego Krakowskiego doniesionem, iż w Kościele Kollegiaty Kieleckiey w Królestwie Polskiem popełniona została kradzież kościelnych rzeczy, iako to:

1) Puszki srebrney z Ciborium wysokości cali mniey lub więcey 18, u którey wierzch był w czworogran nakształt korony, z kamykami rubinowemi i czeskiemi.
2) Serca srebrnego położonego na Ciborium.
3) Floresów srebrnych różney wielkości sztuk 18, tudzież
4) Pieniędzy z Karbony Różańcowey w ilości niewiadomey.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie Rządzącym zaleca Dyrekcyi Policyi i Wóytom Gmin Miasta Krakowa tudzież Okręgowym, iak również mieyscowym Zastęp: Wóytów po wsiach, ściśle śledzenie wymienionych powyżey rzeczy, iako też i sprawców kradzieży niniejszey dotąd niewiadomych.

W Krakowie dnia 17 Grudnia 1829 r.

Senator Prezyduiący:
Sobolewski.
Konwicki, Sekr: W. dz.

Do Nru 1802. Dla zapewnienia potrzeby gotowych próżnych na Sól beczek i materyału beczkowego na naprawę takichże beczek przy rewizyi i expedycyi, dla C. K. Żup solnych w Wieliczce i Bochni na rok ieden, to iest: od 1go Listopada 1830 do ostatniego Października 1831 roku, z mocy Rozporządzenia C. K. powszechney Nadworney Kamery z dnia 31 Sierpnia 1827 do liczby 35,625/2858 odbędzie się w Ces. Kr. Górniczey Solney Administracyi w Wieliczce dnia 28 Stycznia 1830 o godzinie 9tey z rana publiczna Licytacyia i z tym zawarty zostanie Kontrakt, który za naytańszą cenę podeymie się dostawy, z zastrzeżeniem iednak Naywyższego zatwierdzenia.

Domysłowa dostawa przez czas trwania Kontraktu dla C. K. Żup solnych i C. K. Dyrekcyi sprzedaży Soli wraz z podległemi iey magazynami sprzedaży w Turowce i Trynitatis, udzież dla składowych magazynów w Podgórzu, Niepołomicach i Sierosławicach, iako to:

Dla C. K. Żupy solney w Wieliczce:

18,000 gotowych wielkich beczek.
72,000 ditto małych ditto.

20 kóp klepek 5 kóp den 150 kóp obręczy 600 kóp rozporek	do wielkich Beczek	300 kóp klepek 100 kóp den 4000 kóp obręczy	do małych Beczek

Dla C. K. Żupy solney w Bochni:

2600 gotowych wielkich beczek.
48,000 ditto małych ditto.

4 kóp klepek 1 kopa den 25 kóp obręczy 90 kóp rozporek	do wielkich Beczek	200 kóp klepek 70 kóp den 2700 kóp obręczy	do małych Beczek

Złożyć się maiące przed Licytacyią Vadium, które wraz za kaucyię służyć ma, wynosi dla Wieliczki 3900 ZR. a dla Bochni 2100 ZR. w konwencyyney monecie.

Dalsze warunki względem dostawy będą przed rozpoczęciem Licytacyi ogłoszone, i mogą bydź każdego czasu przed Licytacyią w Registraturze C. K. Gorniczey i Solney Administracyi przeyrzanemi.

Z Cesarsko-Królewskiey Górniczey i Solney Administracyi i oraz Powiatowego Górniczego Sądu w Wieliczce, dnia 16 Grudnia 1829 r.